

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: 30 april 2021
Ons kenmerk: Reactie op consultatie
Uw kenmerk: Consultatie Rbk 2021
Betreft: Reactie op consultatie Rbk 2021
Bijlage(n): -
Behandeld door:
Otto Feenstra & Menco Wierda

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij de reactie van de BOG op de consultatieversie van de Rbk 2021.

Algemeen

Vooronderzoek

Zeer tevreden over de duidelijkheid over het grote belang dat het vooronderzoek heeft bij het komen tot een milieuverklaring bodemkwaliteit. De inhoud van de vooronderzoeken NEN 5725 en NEN 5717 zijn recentelijk geheel herzien om zo goed aan te sluiten bij verschillende aanleidingen om een vooronderzoek uit te voeren. De uitvoeringen zoals opgenomen in de NEN 5725 zouden naadloos aan moeten sluiten bij de uitvoeringseisen en rapportageverplichtingen zoals die in de Rbk 2021 bij de verschillende paragrafen zijn opgenomen. Dat is helaas niet overal het geval.

Kwaliteitsborging

Wij zijn zeer teleurgesteld dat de mogelijkheden om tot een betere kwaliteitsborging te komen (nog) niet zijn doorgevoerd. Binnen diverse gremia is de laatste jaren uitgebreid gewerkt aan verbeterpunten. Helaas is het Ministerie IenW traag omgegaan met het selecteren van door te voeren verbeterpunten tijdens dit Kwalibo-project. Maar dat er zelfs geen gebruik gemaakt is om het laaghangend fruit uit deze inventarisatie in de Rbk 2021 te verwerken is teleurstellend. Wij noemen als voorbeelden het uitvoeren van vooronderzoek (NEN 5725 en NEN 5717), het opstellen en uitvoeren (behoudens het veldwerk) van bodemonderzoek (NEN 5740, NEN 5720 en NEN 5707) en het afgeven van milieuverklaringen bodemkwaliteit op grond van een partijkeuringen, een bodemonderzoek en een bodemkwaliteitskaart. Deze werkzaamheden hadden eenvoudig onder de erkenningsplicht kunnen worden gebracht. Nu mag een ieder deze werkzaamheden uitvoeren, kundig of niet-kundig. De enige kwaliteitsvoorwaarde die er nu aan gesteld wordt is dat deze naar vermogen worden uitgevoerd zover dat redelijkerwijs kan worden geveerd van degene die het uitvoert.

Artikel 1.2 verantwoordelijkheden

Degene die op grond van deze regeling met betrekking tot bouwstoffen, grond of baggerspecie een rapport heeft uitgebracht of een milieuverklaring bodemkwaliteit heeft afgegeven, draagt, voor zover dat redelijkerwijs kan worden geveerd, zorg voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van de daarin opgenomen informatie die relevant is voor het toepassen van het

Betrouwbaar Omgaan met Grondstromen

Branche Organisatie Grondbanken

Postadres Postbus 2, 1566 ZG Assendelft
IBAN NL38INGB 0684542498
KvK 24295960

T 088 - 801 08 01
E info@grondbanken.nl
I www.grondbanken.nl

materiaal .... en met.... zorg voor de een toereikende onderbouwing en motivering van de daarin opgenomen conclusies.

Dit terwijl de hele regeling inclusief toelichting doorspekt is van het belang van een goede uitvoering om tot een betrouwbare milieuverklaring bodemkwaliteit te komen die gebruikt kan (moet!) worden als wettelijk bewijsmiddel bij het toepassen van grond en baggerspecie. En in de wetenschap dat de opdrachtgever veelal gaat voor de laagste kosten.

Dubbelingen Bbk en Rbk 2021

Met het Aanvullingsbesluit bodem Ow zijn in Hoofdstuk 2A van het Besluit bodemkwaliteit al veel bepalingen opgenomen over het afgeven en de inhoud van milieuverklaringen bodemkwaliteit. In deze concept Rbk 2021 komen veel bepalingen voor die ook al in de Bbk zijn gereguleerd. Wij verzoek om de Rbk 2021 hierop na te lopen en alle dubbele bepalingen te schrappen.

Rol Essentiële Eisen

Zeer veel bepalingen, volgens de toelichting de essentiële, voor de partijkeuring en de erkende kwaliteitsverklaring op grond van erkenning BRL 9335 zijn opgenomen in de artikelen van de Rbk 2021. Deze bepalingen staan momenteel ook nog in de normdocumenten van en onder de BRL 1000 en de BRL 9335. Hier bovenop staan deze bepalingen ook nog een in het normdocument De essentiële eisen ILT-toezicht, opgenomen in Bijlage C. De letterlijke teksten van de Rbk 2021 en De essentiële eisen ILT-toezicht wijken van elkaar af. Dit gaat natuurlijk tot discussies en problemen leiden. Wij doen het verzoek om de bepalingen die in de Rbk zijn geland uit het normdocument voor ILT-toezicht te schrappen.

Verschil verplichte normen laboratoriumonderzoek

Volgens bijlage C categorie 3 en 4 moet een laboratorium erkend zijn voor de analyses (inclusief monstervoorbehandeling) die zij uitvoert. Werkzaamheden in categorie 3 volgens AP04 en werkzaamheden onder categorie 4 onder AS3000. Bij de diverse paragrafen valt op dat er hiernaast verschillende wettelijke verplichtingen voorgeschreven worden voor de monstervoorbehandeling en analyse bij het laboratorium.

- Bij de partijkeuring is dit voor grond en voor baggerspecie AP04.
- Bij bodemonderzoek is dit voor grond AP04 en voor baggerspecie AS3000.
- Bij een bodemkwaliteitskaart worden geen eisen gesteld aan de laboratoriumonderzoeken.
- Bij de erkende kwaliteitsverklaring laat de wetgever de keuze over aan de normbeheerder die de onderzoeksmethode per geval vastlegt in het normdocument (BRL).
- Bij de fabrikant-eigenverklaring moeten de meet- en bepalingsmethoden zijn opgenomen in het handboek van de fabrikant.
- Voor (vermengde) mijnsteen moet worden aangesloten bij de onderzoeksmethode waarvoor gekozen is (partijkeuring, erkende kwaliteitsverklaring of bodemonderzoek).

Onduidelijk is waarom de rijksregels deze wirwar aan eisen stelt. Als onderzoek volgens AS3000 een voldoende betrouwbaar beeld levert om tot een milieuverklaring bodemkwaliteit te komen zou dit als (minimale) wettelijke bepaling voor al de onderzoeken aangewezen moeten worden en AP04 als alternatief moeten worden toegestaan. Als volgens de wetgever onderzoek volgens AS3000 niet leidt tot een voldoende betrouwbaar beeld, dan zou voor alle gevallen AP04 als onderzoeksmethode moeten worden vastgesteld. Als alternatief kan de keuze gemaakt worden bij geen van de paragrafen een onderzoeksmethode aan te wijzen en de keuze te laten aan degene die het onderzoek ten behoeve van de verklaring uitvoert, zolang dit maar aansluit bij de erkende werkzaamheden onder categorie 3 of 4 van bijlage C.

Betrouwbaar Omgaan met Grondstromen

Branche Organisatie Grondbanken

Postadres Postbus 2, 1566 ZG Assendelft
IBAN NL38INGB 0684542498
KvK 24295960

T 088 - 801 08 01
E info@grondbanken.nl
I www.grondbanken.nl

Artikelen

In artikel 3.11 is aangegeven hoe te bepalen of sprake is van grond of baggerspecie. In zowel lid 5 als lid 6 wordt hierbij verwezen naar NEN 5104.

Op basis van de website van NEN (<https://www.nen.nl/nen-5104-1989-nl-6461>) lijkt deze norm niet meer te bestaan. "Deze norm is ingetrokken sinds 01-08-04". Het lijkt erop dat wordt verwezen naar een oude norm die 17 jaar geleden is ingetrokken. Hier lijkt een verwijzing naar de norm NEN-EN-ISO 14688 (vervanger van de NEN 5104) logischer.

Bij artikel 5.13 rapportage partijkeuring staat onder lid 2 onderdeel h. dat deze rapportage een onderbouwing moet bevatten van de keuze van de te onderzoeken stoffen en parameters. Dat is onlogisch nu in artikel 5.6 al is bepaald dat het standaardonderzoekspakket geldt aangevuld met de stoffen die uit het vooronderzoek blijken. Daar lijkt geen licht tussen te zitten. In onderdeel j. staat dat je het rapport van de analyses moet opnemen. In onderdelen l. en m. staat dat je de concentraties respectievelijk de gehalten van de onderzochte stoffen moet vermelden. Dit is op deze wijze dubbel geregeld. Gelijksoortige bepalingen staan ook in de artikelen 5.27 en 7.9 (hier exclusief de concentraties en gehalten).

In artikel 5.15 lid 3 is bepaald dat bij een gehalte minerale olie tussen de 500 en 2000 mg/kg d.s. in de verklaring vermeld moet worden dat de partij uitsluitend geschikt is voor toepassen in een GBT en tevens vermeld moet worden dat de partij niet geschikt is voor andere toepassingen. Ook hier is weer sprake dat iets dubbel geregeld is. Wij voorzien dat dit soort dubbelingen de inhoud van de verklaringen niet duidelijker maakt maar wel tot administratieve overtredingen zal leiden.

Bij de paragraaf over bodemonderzoek is in artikel 5.28 1^e lid onder d. de voorwaarde voor het afgeven van een verklaring gesteld dat de partij niet door samenvoegen is ontstaan. Dit lijkt een overbodige voorwaarde voor in-situ bodem.

In artikel 5.29 wordt in het 6^e lid onder e. verwezen naar het 1^e lid onder j. Dit onderdeel bestaat niet. Wij gaan er van uit dat onderdeel i (de ondertekening) wordt bedoeld.

Bij paragraaf 5.3 Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart is op artikel 5.34 lid 3 bepaald dat de rapportage van het vooronderzoek de concentraties, emissies, waarden en gehalten van de relevante verontreinigende stoffen of andere relevante parameters en de aard en hoeveelheid van bodenvreemd materiaal dat in de bodem aanwezig is moet bevatten. Dit zijn echter gegevens die niet bij het vooronderzoek kunnen worden gegenereerd. Deze gegevens kunnen pas bij fysiek bodemonderzoek worden bepaald. En dit vindt binnen deze paragraaf niet plaats.

In artikel 5.36 lid 1 onder h. 6° wordt verwezen naar artikel 5.34, 4^e lid, onder a, b of c. Het artikel 5.34 kent echter geen 4^e lid. Bedoeld wordt om de concentraties, emissies, waarden en gehalten van relevante verontreinigingen en andere parameters op te nemen in de verklaring. Ook hierbij geldt dat deze gegevens niet gegenereerd kunnen worden middels een vooronderzoek. Deze gegevens komen ook niet voor op de bodemkwaliteitskaart.

In artikel 5.36 lid 1 onder h. 5° en 7° wordt gevraagd naar de aard en hoeveelheid bodenvreemd materiaal. Ook hier lijkt sprake van een dubbeling.

In paragraaf 5.4 over de erkende kwaliteitsverklaring bepaald artikel 5.48 dat het de(erkende) producent van de grond of baggerspecie is die voor de door hem vervaardigde partijen een erkende

Betrouwbaar Omgaan met Grondstromen

Branche Organisatie Grondbanken

Postadres Postbus 2, 1566 ZG Assendelft
IBAN NL381INGB 0684542498
KvK 24295960

T 088 - 801 08 01
E info@grondbanken.nl
I www.grondbanken.nl

kwaliteitsverklaring (is de kwaliteitsverklaring bodemkwaliteit) mag afgeven. Onduidelijk is wie de kwaliteitsverklaring bodemkwaliteit voor onder erkenning BRL 7500 protocol 7510 geproduceerde gereinigde grond mag afgeven. Nu wordt veelal een erkende certificaathouder BRL 9335 protocol 9335-2 gevraagd de partij te kwalificeren. Maar deze is niet de producent van de grond. En mag deze dus niet onder zijn erkenning voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring. Ook de producent (P-7510) mag geen verklaring bodemkwaliteit opstellen op grond van de rapportage van de erkende P-9335-2 certificaathouder. De producent beschikt namelijk niet over de vereiste erkenning voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring. Moet de grondreiniger zijn geproduceerde partijen op grond van een, door een onafhankelijke op basis van BRL 1000 protocol 1001 erkende, partijkeuring zelf voorzien van een kwaliteitsverklaring bodemkwaliteit? Maar bij een partijkeuring is altijd een vooronderzoek conform NEN 5725 verplicht. Deze ontbreekt bij gereinigde grond. Wat is juridisch de juiste route om tot een kwaliteitsverklaring bodemkwaliteit voor gereinigde grond te komen?

In paragraaf 7.1 over het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit op grond van een bodemonderzoek missen we de huidige beperking dat het bodemonderzoek zich enkel hoeft te richten op de bovenste 0,5 meter van de bodem. Betreft dit een beleidsrijke wijziging of een omissie? In de NEN 5725 is voor deze aanleiding wel opgenomen dat het onderzoek zich beperkt tot de bovenste 0,5 meter. Wij verzoeken om in artikel 7.5 op te nemen dat het bodemonderzoek zich beperkt tot de bovenste 0,5 meter.

Overige aandachtspunten

Toelichting

In het werkveld worden wij vaak geconfronteerd met discussie met de toezichthouder over hoe om te gaan met bodem vermengd met stenen en ander bodemvreemd materiaal. Deze discussies komen onder meer voort uit artikel 4.1271 van het Bal waarbij over het toepassen van grond en baggerspecie wordt aangegeven: *‘daarin alleen sporadisch ander bodemvreemd materiaal dan steenachtig materiaal of hout voorkomt en dat bodemvreemde materiaal al voorafgaand aan het ontgraven of bewerken in de bodem aanwezig was, voor zover redelijkerwijs niet kan worden geveerd dat het uit de grond of baggerspecie wordt verwijderd voordat de grond of baggerspecie wordt toegepast.’*

Om de discussies te beperken verzoeken wij om in de toelichting te verduidelijken hoe men generiek om dient te gaan met mengsels van grond en bouwstoffen of andere materialen die in de praktijk vaak voorkomen, bijvoorbeeld:

- Zandige grond met puin, wanneer is men verplicht het puin uit de grond te zeven?
- Kleiige grond met puin of meer dan sporadisch voorkomen van ander bodemvreemd materiaal. Kan er vrijstelling komen op zeven als het materiaal redelijkerwijs niet uit te zeven is? En als dat zo is wanneer kan het worden hergebruikt als grond? Moet daar iets over in de milieuverklaring bodemkwaliteit over worden opgenomen?
- Grond vermengd met grout. Is dit bouwstof of grond?
- Een gebruikte bouwweg van menggranulaat met meer dan 90% delen <2 mm: is dit bouwstof of is dit grond geworden?

Mijnsteen

Hoofdstuk 6 is geheel gewijd aan het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van het weer toepassing in de voormalige mijnbouwgebieden. Mijnsteen komt slechts in een beperkt deel van de provincie Limburg voor. In de geest van de Omgevingswet vinden wij dit onderdeel bij uitstek een onderwerp dat met gebiedsspecifiek beleid in de Omgevingsverordening van provincie Limburg had kunnen worden gereguleerd, eventueel

Betrouwbaar Omgaan met Grondstromen

Branche Organisatie Grondbanken

Postadres Postbus 2, 1566 ZG Assendelft
IBAN NL381INGB 0684542498
KvK 24295960

T 088 - 801 08 01
E info@grondbanken.nl
I www.grondbanken.nl

met instructies vanuit het Bkl. Wellicht kunt u dit bij een volgend aanpassing van het Bal, Bbk/Rbk in overweging nemen.

Namen van de kwaliteitsklassen

Met de overgang naar de Omgevingswet wordt er voor gekozen de namen van de verschillende kwaliteitsklassen weer aan te passen.

Kolom in tabel	Naam kwaliteitsklasse	Voorheen gehanteerde naam
Tabel 1, kolom 2	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarden
Tabel 1, kolom 3	wonen	Wonen
Tabel 1, kolom 4	industrie	Industrie
Tabel 1, kolom 5	Matig verontreinigd	-
Tabel 1, kolom 6	Sterk verontreinigd	-
Tabel 2, kolom 2	Niet verontreinigd/algemeen toepasbaar	Achtergrondwaarden
Tabel 2, kolom 3	Licht verontreinigd	Klasse A
Tabel 2, kolom 4	Matig verontreinigd	Klasse B
Tabel 2, kolom 5	Sterk verontreinigd	-

Wij zijn ons bewust dat de namen voor de kwaliteitsklassen van grond en baggerspecie in de Rbk 2021 nu worden overgenomen uit het aangepaste Aanvullingsbesluit bodem Ow / Bbk. Maar het blijven ongelukkige namen. De opgenomen namen geven (onbedoeld) een negatieve lading mee aan de, met name voor hergebruik geschikte kwaliteitsklassen. Het geeft een verkeerde indruk als we op onze kwaliteitsverklaringen moeten vermelden dat de partij "verontreinigd" is. Voorkeur blijft voor ons een neutrale lading zoals klasse 1, 2, 3 of a, b, c. Een idee kan ook zijn om een meercijferige code toe te kennen waarbij iedere positie informatie biedt over toepassingsmogelijkheden. Aan de code is dan direct te zien of en welke toepassingsbeperkingen een partij heeft. Het verzoek is in ieder geval de term 'verontreinigd' te vervangen. Ook zeer lastig zal het in de praktijk worden om uit te leggen dat matig verontreinigde grond niet hergebruikt mag worden maar matig verontreinigde baggerspecie wel. Wij willen nogmaals verzoeken om te komen tot benamingen die een breed draagvlak in de bodemwereld hebben. En betrek betrokkenen zoals brancheorganisaties en decentrale overheden bij het komen tot alternatieve namen voor de kwaliteitsklassen.

Wij vertrouwen er op dat u serieus om zal gaan met de door ons ingebrachte punten.

Met vriendelijke groet,

Menco Wierda,
Voorzitter BOG

Betrouwbaar Omgaan met Grondstromen

Branche Organisatie Grondbanken

Postadres Postbus 2, 1566 ZG Assendelft
IBAN NL381INGB 0684542498
KvK 24295960

T 088 - 801 08 01
E info@grondbanken.nl
I www.grondbanken.nl